

ISTARSKI PLANINARSKI SAVEZ

Komisija za visokogorsko planinarstvo i planinarsko skijanje

Broj: - 23/MN

Poreč, 23.01.2023. godine

Predmet: Izvješće za 58. sjednicu Upravnog odbora IPS-a

Sažetak: U izvještajnoj godini interesnu grupaciju planinara koja se organizirano bavi visokogorskim planinarenjem i/ili planinarskim skijanjem čini ukupno 70 registriranih članova članica IPS-a. Neočekivana propast Projekta "IVE Huascarán 2022", ekspedicijske aktivnosti povodom 145. godišnjice organiziranog planinarstva u Istri, snažno je utjecala na odnose u Komisiji za visokogorsko planinarstvo i planinarsko skijanje (u daljnjem tekstu: KVPPS). Međutim, kompromisno osmišljenom strategijom KVPPS je premostila kriznu situaciju a utvrđeni Plan realizacije „Programa osposobljavanja u visokogorskom planinarstvu IPS-a“, kao temeljni alat kompetentnog podizanja razine upravljanja rizicima zainteresiranih istarskih planinara, u nastavnoj sezoni 2021/2022 uspješno privela kraju.

UVOD

U okolnostima krizne situacije, izazvanu propašću Projekta "IVE Huascarán 2022", KVPPS tijekom 2022. godine nije održala niti jednu službenu sjednicu već je svoju koordinacijsku ulogu s redovnim sastavom održavala kroz izravne komunikacijske kanale. Redovni sastav KVPPS uz tim ovlaštenih edukatora IPS-a čine i predstavnici dva visokogorska odsjeka (VO), iz PD Glas Istre Pula i iz PD Pazinka Pazin, predstavnik Liburnijskih pridruženih članica IPS-a. Grupacija koju predstavljaju u izvještajnoj godini čini jezgru od ukupno 70 registriranih članova članica IPS-a koji se organizirano bave visokogorskim planinarenjem i/ili planinarskim skijanjem. I dalje postoji nedefinirani broj članova u članicama IPS-a koji se visokogorskim planinarenjem i/ili planinarskim skijanjem bave u vlastitom aranžmanu odnosno nemaju organizacijsku strukturu visokogorskih odsjeka/sekcija. KVPPS je na osnovu te detekcije osim utvrđenih planskih aktivnosti ustrajala i u poticanju svih članica IPS-a, koje u svom djelovanju vide ambiciju visokogorstva, na osnivanje svojih visokogorskih odsjeka/sekcija i kompetentno programirano osposobljavanje.

AKTIVNOSTI U 2022. GODINI

Pregled aktivnost KVPPS u 2022.g. dobio se je sintetiziranim izvještajem tek na 10. sjednici KVPPS održanoj 12.01.2023.g. pa su tako prikupljene činjenice sadržaj ovog izvješća kako slijedi:

Projekt "IVE Huascarán 2022":

08.04.2022.g. je, nakon 2 godine i 4 mjeseca od Odluke UO IPS-a o pokretanju Projekta "IVE Huascarán 2022" povodom 145. godišnjice organiziranog planinarstva u Istri (u nastavku teksta: Projekt IPS-a), nakon selekcije članova IPS-a sa snažnim uvjerenjem u njihovu iskrenu

motivaciju i potpunu posvećenost, nakon provedene vrlo entuzijastičke ali promišljene planske pripreme i opsežnih organizacijskih poslova uz podršku regionalne planinarske i sportske zajednice te konačno nakon iznenadnog odustajanja dva člana (od kojih je jedan logistički ključan) doživio fijasko. Detaljan kronološki opis događaja sa zaključkom sadržan je u dokumentu pod nazivom „Izješće vođe ekspedicije Huascarán 2022“ priloženog 56. sjednici UO IPS-a održanoj 18.05.2022.g. kada je Odlukom UO IPS-a Projekt IPS-a službeno i otkazan. Neočekivani i još uvijek nepotpuno objašnjeni raspad Projekta IPS-a snažno je utjecao na odnose među ovlaštenim edukatorima IPS-a. Naime, sva četvorica ovlaštenih edukatora IPS-a bili su vrlo aktivno uključeni u njegovu realizaciju, odnosno činili su okosnicu pokrenutog nпора koji je bio između ostalog zamišljen kao valorizacija dosegnutih kompetencija s ciljem javne demonstracije istarske planinarske kvalitete. Nastala situacija potpuno je narušila međusobnu interakciju, pouzdanost i povjerenje unutar tima ovlaštenih edukatora IPS-a što se pokazalo kao temeljna kočnica produktivnosti u daljnjoj realizaciji programiranog osposobljavanja u IPS-u. Takav slijed događaja doveo je cjelokupni koncept rada KVPPS (statutarni imperativ joj je briga o programiranom osposobljavanju) u stanovitu kriznu situaciju sa zapravo još uvijek nejasnim posljedicama. Pedagoški i sigurnosni standard (1 ovlašteni edukator IPS-a na 3 polaznika osposobljavanja) propisan aktom „Program osposobljavanja u visokogorskom planinarenju IPS-a“ (u daljnjem tekstu: Program osposobljavanja IPS-a) više nije bio u stanju udovoljiti zahtjev i očekivanja zainteresiranog članstva IPS-a što je generiralo stanovitu improvizaciju nužnu u nastavku realizacije preuzetih obaveza u nastavnoj sezoni 2021/2022. Naime, u takvim okolnostima (operativni kapacitet postojećeg tima KVPPS pao je s 4 na 2 ovlaštena edukatora) KVPPS više nije bila u stanju ponuditi IPS-u utvrđeni standard programiranog osposobljavanja već se je nastala krizna situacija mogla prebroditi jedino kompromisno osmišljenom strategijom (ograničavanjem broja polaznika završnog modula na 6 kroz prijemnu kompeticiju, eliminacijom kroz klasifikacijski pristup) u daljnjoj realizaciji nastavne sezone 2021/2022.

Realizacija „Programa osposobljavanja IPS-a“.

Kako bi pregled realizacije „Programa osposobljavanja IPS-a“ bio kompletiran potreban je osvrt i na provedene aktivnosti koje su obuhvaćene u godišnjem izvješćaju iz 2021. godine:

- 30.08.2021.g. objavljen je dinamički plan realizacije Programa osposobljavanja IPS-a u nastavnoj sezoni 2021/2022.g. i to za sva njegova četiri nastavna Modula (A - kretanje osiguranim planinarskim putevima, B – zimsko planinarenje, C – lavine i lavinske opasnosti i D – visokogorsko planinarenje): planiranje kapaciteta i logističkih parametara, planiranje primjerenih mjesta izvođenja te kumulativno planiranje troškova izvođenja programskih razina.

- 8.9.2021.g. pokrenut je Modul A (kretanje osiguranim planinarskim putevima), prvo teoretskim predavanjem održanim u prostorijama PD Pazinka Pazin, a zatim i praktičnim vježbama održanim u Sloveniji u Julijskim Alpama, na feratama „Aljaževa pot“ i „Pot mojstranških vever'c“ u stijeni Grančiče iznad Mojstrane, na osiguranim planinarskim putevima: „Hanzova pot“ u sjevernoj stijeni Male Mojstrovke (2332 m) i ulaznom dijelu istoimene puti u sjevernoj stijeni Prisojnika (Prisank, 2547 m). Na edukaciju se je prijavilo ukupno 10 zainteresiranih članova IPS-a (iz PD Pazinka Pazin, PD Glas Istre Pula i PD Elektroistre Pula) dok ih je 7 uspješno apsolviralo Modul A.

Realizaciju Modula A (1.termin) izveli: ovlašteni edukatori IPS-a M.Nikšić i G.Šepić.

- 3.11.2021.g. na osnovu interesa PD Pazinke Pazin, iskazanog zahtjevom predsjednice društva i dopredsjednice IPS-a P.Jedrejčić, službeno je raspisan još jedan termin Modula A na koji se je prijavilo i uspješno apsolviralo 8 članova njenog VO. Teoretsko predavanje održano

je u prostorijama PD Pazinka Pazin, a terenska vježba održana je na području Val Rosandra u Italija i to na edukativnim feratama „Bruno Biondi“ i „Rose d'inverno“.

Realizaciju Modula A (2.termin) izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

Slijedi nastavak realizacije „Programa osposobljavanja IPS-a“ u 2022 .g.:

- 9.01.2022.g. pokrenut je Modulu B, organiziran kroz 3 vikenda u siječnju i veljači kojem je pristupilo 12 polaznika članova IPS-a (iz PD Pazinka Pazin, PD Glas Istre Pula i PD Elektroistre Pula). Teoretska nastava se je izvodila u Pl. kući Žbevnica a praktične vježbe u masivu Karavanki na planinskom području Zelenice ispod Vrtače (2180m) te Begunjščice (Veliki vrh, 2060m), na području podno ulaza „Hanzove poti“ na Prisojniku (2547m) dok je završna provjera stečenih znanja i vještina održana u Koči na Gozdu i na zadanom poligonu ispod Male Mojstrovke (2333m). Modul B uspješno je apsolviralo 11 polaznika dok je jedan polaznik odustao iz osobnih razloga.

Realizaciju Modula B izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić, S.Dobrić, M.Glavić, G.Šepić.

- 01.03.2022.g. pokrenut je Modul C (lavine i lavinske opasnosti) organiziran kroz 2 vikenda u ožujku kojeg je uspješno apsolviralo svih 10 polaznika članova IPS-a (iz PD“Pazinka, PD“Glas Istre“ i PD“Elektroistre“). Teoretska nastava se je izvodila u Pl. kući Žbevnica a praktične vježbe „na suhom“ godine na lokaciji Staje pod Žbevicom. Lavinska vježba i simulacije održane su ispod masiva Prisojnika (2547m) dok je završni ispit održan u Koči na Gozdu i pod masivom Male Mojstrovke (2333m).

Realizaciju Modula C izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić, S.Dobrić, G.Šepić.

- 05.05.2022.g. raspisan je Modul D (visokogorsko planinarenje) te je održano informativno predstavljanje uz prezentaciju sadržaja i uslijed krizne situacije (izazvane propasti projekta "IVE Huascarán 2022") kompromisno osmišljenom strategijom ovog završnog stupnja programiranog osposobljavanja u IPS-u. Prisustvovalo je svih 10 članova IPS-a koji su stekli uvjete pristupa kroz prethodno apsolvirane Module Programa osposobljavanja IPS-a (A, B, C). Predstavljanje Modula D izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 11.05.2022. g. u prostorijama PD Pazinke Pazin, za potencijalne polaznike Modula D organizirano je stručno predavanje o razini psihofizičke spremne nužne za visokogorsko planinarstvo na siguran način, te je detaljno obrazložen cilj i koncept klasifikacijskog pristupanja završnom stupnju programiranog osposobljavanja u IPS-u.

Stručno predavanje održao: ovlaštene edukator S.Dobrić (suport M.Nikšić)

- 25.-26.06.2022.g održano je klasifikacijsko testiranje za Modul D: kondicijska norma na planinarskoj stazi Medveja – Vojak ($\leq 2:30h$) i provjera vladanja osnovnim tehnikama s užetom (rope technique) na kontroliranom poligonu penjališta Kamenjak (iznad Rijeke). Klasifikaciji je pristupilo 8 potencijalnih kandidata dok je pravo pristupa Modulu D dobilo 6 članova IPS-a (iz PD Pazinka Pazin i PD Glas Istre Pula).

Testiranje za Modul D vodili i izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 9.-10.07.2022. g. u prostorijama Školsko-gradske sportske dvorane u Pazinu službeno je započeo Modul D. Prvo nizom stručnih predavanja: o razvoju visokogorstva u nas i u svijetu, o specifičnoj osobnoj opremi, o anatomiji ledenjaka, značajkama glacijalne erozije, hidrologije, kinematike i mehanike ledenjaka, o tehnikama kretanja ledenjakom i napredovanja u usponu i silazu te o pripremi i izvedbi visokogorske ture, a zatim je na kontroliranom poligonu penjališta Lido (Zarečki krov), održana je i vježba „na suhom“ u ledenjačkom navezivanju, tehnika samospašavanja i spašavanja iz ledenjačkih pukotina.

Stručna predavanja i vježbe Modula D izveli ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 15. 07. 2022. g. kao dio sigurnosne razine Modula D u prostorijama Školsko-gradske sportske dvorane u Pazinu. organizirano je stručno predavanje o Prvoj pomoći u planini s naglaskom na specifična potencijalna bolesna stanja, profilaksu i prilagođavanje na visinu ispravnim aklimatizacijskim protokolom uz praktične vježbe pružanja pomoći.

Realizaciju PP Modula D izvela: dr.med. T. Lacković, spec. gorske medicine (suport M.Nikšić)

- 25.-27.07.2022.g. sukladno nastavnom planu Programa osposobljavanja IPS-a, na području gornjeg dijela najdužeg austrijskog ledenjaka Pasterzegletscher, Hohe Tauern, prvom edukacijskoj turom započela je terenska realizacija Modula D. Za logističku bazu izabran je statusni internacionalni trening centar (IFMGA, ÖAV und Bergrettungsdienst Trainingszentrum,) Oberwalderhütte (2972m). Usprkos iznenađujuće visokim temperaturama ali i generalno nepovoljnim meteo uvjetima na lokaciji zone pukotina Oberster Pasterzenboden (3000m) sigurno i uspješno održane su sve planirane kompleksne vježbe ledenjačkih tehnika kretanja uz prethodne aklimatizacijske uspon prema Bockkarscharte (3039 m) u smjeru vrha Mitlerer Bärenkopf (3358 m).

Realizaciju 1. etape Modula D vodili i izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 01.-03.09.2022.g. izvedena je druga edukacijska tura Modula D i to na Ortler (3905m) najviši vrh istočnih Alpa i Tirola u cjelini. Za pristup na vrh primjereno je odabran je sjeverni greben Tabarettagrat smjerom uspona iz Solde (1368m) preko sedla Bärenkopfscharte (2850 m) i planinarskog doma Payerhütte (3029 m). Uz kontrolirani rizik uslijed nestabilne vremenske situacije uspješno je ostvarena samostalna realizacija simultanog napredovanja polaznika kretanjem u usponu i silazu u mješovitom (stijena i led) visokogorskom okruženju.

Realizaciju 2. etape Modula D vodili i izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 01.-04.10.2022.g. na području Graiskih Alpi u talijanskoj Valle d'Aosta uspješno je održana i završna treća edukacijska tura Modula D s ciljem provjere znanja i vještina polaznika kao zaključka Programa osposobljavanja IPS-a u nastavnoj sezoni 2021/2022.

Nakon strpljivog čekanja i dvije odgode termina konačno je dočekana stabilna vremenska situacije, koja je omogućila cjelovite visokogorske aktivnosti na siguran način uz primjerenu kontrolu upravljanja rizicima u okruženju visokog gorja. Za završnu ispitnu turu izabrana skupina Gran Paradiso imala je cilj ispitno savladavanje ledenjačkih problema u realnom okruženju sa zaključnim usponom na njen najviši vrh Cima della Madonna (4061m). Četverodnevna kompleksna aktivnost odvijala se od južnog dijela doline Valsavarenche iz mjesta Praviou (1830m) preko pastirskih stanova Lavassey (2194 m), planinarskog doma Rif. F.Chabod (2870m), morenom ledenjaka Montandayne ispod zapadnog pobočja vrha Piccolo Paradiso (3923 m) te ledenjakom Laveciau sve do zapadnog ramena planina Becca di Montcorvè (3779 m). Sama završnica uspona izvedena je grebenom Il Roc (3962 m) sve vršnih granitnih blokova s kipom Madone (4061 m). Za logističku bazu završne ture koristilo se je sklonište Baracca (2910m) koje se nalazi u neposrednoj blizini Rif. F.Chabod dok se posljednju noć upriličilo noćenje na otvorenom (bivakiranje) na visini iznad 3000 metara.

Zahvaljujući vrlo dobrom znanju pokazanom na pismenoj provjeri ali i dobrom kontrolom rizika tijekom cijele edukacijske ture, svih šest polaznika je sve terenske izazove uključujući i zahtjevnije tehničke dionice savladalo ispravno samostalno/grupno kroz naučene sigurnosne postupke i steklo naziv „visokogorski planinar IPS-a“. Sigurnim povratkom kućama zaključeno je programirano osposobljavanje IPS-a u nastavnoj sezoni 2021/2022 a istarsko planinarstvo obogaćeno je sa šest novih kompetentno educiranih visokogorskih planinara IPS-a.

Realizaciju 3. etape Modula D vodili i izveli: ovlaštene edukatori IPS-a M.Nikšić i S.Dobrić.

- 13.01.2023.g. na Skupštini PD Pazinka Pazin, kao ciljano odabranoj prigodi za svečano uručenje uvjerenja „visokogorski planinar IPS-a“, predsjednik IPS-a G.Šepić je svim nazočnim sudionicima Programa osposobljavanja IPS-a zahvalio na uspjehu, strpljenju, iznimnom trudu i izdvojenom vremenu te je službeno zaključio nastavnu sezonu 2021/2022.

Odgovornom realizacijom u nastavnoj sezoni 2021/2022, kako u stručnom tako i u sigurnosnom smislu, Program osposobljavanja IPS-a utvrdio je svoju kompetentnost i kvalitetu što se već i prepoznaje na široj regionalnoj ali i nacionalnoj planinarskoj sceni. Svi polaznici IPS-ove edukacije pojedinačno su svojim evaluacijama potvrdili stručnost, motiviranost, odgovornost i uloženi organizacijski napor u procesu prijenosa specijalističkog planinarskog znanja modularnim principom programiranog osposobljavanja. Za pokazani uspjeh svim polaznicima Programa osposobljavanja IPS je uručio uvjerenja (Modul A = 15, Modul B = 11, Modul C = 10, Modul D = 6; ukupno = 42) kojima dokazuju planinarsku razinu ali i razumijevanje nužnosti cjeloživotnog učenja i usavršavanja u savladanim planinarskim vještinama.

Kontinuirano su, za sva četiri realizirana Modula Programa osposobljavanja IPS-a, sastavljena izvješća i prikupljena fotodokumentacija koja je objavljivana na službenim web stranicama IPS-a, dok je ispitna dokumentacija kompletirana i uredno upućena u arhivu IPS-a.

Sastavni dio ovog godišnjeg izvješća je i financijski izvještaj Programa osposobljavanja IPS-a iz kojeg je razvidno koliko je sredstava bilo potrebno pojedincu, matičnom planinarskom društvu i IPS-u za organizaciju, pripremu i provedbu nastavne sezone 2021/2022. Uz njega jednako tako valja istaknuti i izravne i neizravne doprinose koji su potpomogli uspješnost i olakšali realizaciju kao što su: nabava nužne zajedničke opreme (IPS, PD Pazinka Pazin), pomoć pri lekturi, korekturi i tisku nastavnih materijala (M.Milevoj), logistička podrška pri organizaciji edukacije (P.Jedrejčić) i sponzorstva prijevoza (Sportska zajednica Grada Pazina).

PLAN ZA NAREDNO RAZDOBLJE

1. Organizirati i izvesti osposobljavanje u planinarskom skijanju na zahtjev zainteresiranih članica IPS-a,
2. Utvrditi kapacitete, mogućnosti i dinamički plan Programa osposobljavanja IPS-a u nastavnoj sezoni 2023/2024,
3. Prezentirati Programa osposobljavanja IPS-a pridruženim članicama IPS-a (PD Opatija Opatija, PD Knezgrad Lovran i PD Lisina Matulji),
4. Nastaviti programirano osposobljavanje realizacijom seminara, vježbi i radionica sukladno mogućnostima i daljnjim zahtjevima zainteresiranih članica IPS-a,
5. Dovršetak i objava cjelovitog priručnika Programa osposobljavanja IPS-a,
6. Započeti obrazovni ciklus za novu generaciju ovlaštenih edukatora IPS-a.

ZAKLJUČAK:

Iako su s iskrenim ambicijama, velikim entuzijazmom i primjereno zacrtanim ciljem pokrenuti naponi u razvoju ekspedicijske svijesti planinara Istarskog planinarskog saveza rezultirali neuspješnim pokušajem, put ekspedicionizma na istarskom poluotoku ostaje otvoreno pitanje. U sadašnjem sazivu, iako je bila ključni nositelj Projekta "IVE Huascarán 2022" povodom 145. godišnjice organiziranog planinarstva u Istri, KVPPS nije uspjela prevladati kriznu situaciju izazvanu kulminacijom kompleksnih međusobnih odnosa svojih članova, stoga će pokušati nove generacije visokogorskih planinara motivirati u pronalasku adekvatnog odgovora.

KVPPS je na svojoj 10. sjednici održanoj 12.01.2023.g. utvrdila da je realizacija „Programa osposobljavanja IPS-a“, provedena kroz tri planske faze (pripremne, planske i izvršne aktivnosti) u potpunosti ispunjena. Mjera uspješnosti programiranog osposobljavanja u nastavnoj sezoni 2021/2022 potvrđena je kvalitetnim upravljanjem rizikom (bez ijednog incidenta, nezgode ili nesreće) i uručenjem ukupno 42 uvjerenja o stručnoj planinarskoj osposobljenosti članova članica IPS-a. Međutim, valja s ponosom istaknuti da je jedna od novostvorenih vrijednosti IPS-a, nakon višegodišnje uložene pedagoškog napora KVPPS, svakako i ta nova generacija visokogorskih planinara od kojih neki od njih s razumijevanjem pokazuju entuzijazam daljnjeg napredovanja s ciljem dostizanja edukatorske razine sukladno „Odluci o uvjetima i postupku stjecanja naziva ovlaštenu edukator u visokogorskom planinarenju Istarskog planinarskog saveza“. Naravno, iako postoji autentična potreba za osnaživanjem tima KVPPS, za plansko „stvaranje“ nove generacije ovlaštenih edukatora IPS-a, potrebni su jasno iskazani interes, proaktivno uključivanje, vrijeme realizacije i osigurani znatni materijalni resursi.

Prezentacija Programa osposobljavanja IPS-a za potencijalno zainteresirane planinare liburnijskih planinarskih društva, pridruženih članica IPS-a (PD Opatija Opatija, PD Knezgrad Lovran i PD Lisina Matulji) u izvještajnoj godini ipak nije bila realizirana. U početku je razlog bila zauzetost započetom edukacijom u sezoni 2021/2022, a kasnije zbog finiš faze Projekta "IVE Huascarán 2022", odnosno kriznom situacijom koja je nakon nje nastala. Međutim, visokogorski uspjesi liburnijskih planinara u KVPPS se prate, potrebe za kompetentnom edukacijom su prepoznate, organizacijski problemi s alternativnim rješenjem su detektirani, tako da će se u narednom razdoblju nastojati utvrditi kapaciteti, mogućnost i dinamika koja bi im se mogla ponuditi odnosno prezentirati.

KVPPS će maksimalnim angažmanom iskoristiti sve svoje organizacijske i programske potencijale kojima raspolaže s ciljem stimuliranja osnivanja visokogorskih odsjeka kako u punopravnim članicama tako i u pridruženim članicama IPS-a, odnosno tamo gdje za to postoje barem minimalni uvjeti. Jednako tako izlazit će u susret svim zahtjevima članica IPS-a koje će zatražiti stručnu pomoć u dizanju razina planinarskih i visokogorskih kompetencija.

Komisija za visokogorsko planinarenje i planinarsko skijanje
Mladen Nikšić, pročelnik

